

“Godt begyndt er halvt fuldendt”

Tekst og foto: Ole Geert Dam

Man kan aldrig skrive sig ud af det at træne hund, og det at få en hund til at fungere – det skal simpelthen udøves i praksis, men den rigtige start er overordentlig vigtig for at få en velfungerende hund – både i hverdagen og på jagterne.

Et gammelt ordsprog siger ”godt begyndt er halvt fuldendt”, og det gælder også når vi taler om prægning/træning af hund.

Kontakt er kodeordet

Kontakt er vigtigt i alle forhold, og hvis 2 mennesker skal kommunikere med hinanden er det overordentlig vigtigt, at der er kontakt mellem dem.

Den første forudsætning for at få kontakt er, at folk kigger på hinanden.

Alle ved hvor svært det er, at kommunikere med en anden person, hvis vedkommende står med ryggen til eller koncentrerer sig om noget helt andet.

Forudsætningen for kontakten mellem 2 personer er først og fremmest, at de ser på hinanden – har øjenkontakt. Når denne øjenkontakt er etableret, er forudsætningen for kommunikation til stede.

Skal den etablerede kontakt udvikle sig til mere end blot et overfladisk bekendtskab, kræver det, at vi synes, at modparten er in-

teressant og spændende eller i hvert fald, at vedkommende beskæftiger sig med spændende og interessant ting.

Hvis denne interesse og kontakt senere udvikler sig til respekt eller måske ligefrem kærlighed, ja så er der næsten ingen grænser for vor opmærksomhed og villighed til at høre efter og endda efterleve hvad vedkommende siger til os.

Det gælder nøjagtig samme forhold mellem hund og fører.

Hvis man vil træne hund, så er forudsætningen for succes

simpelthen, at der er skabt kontakt og interesse inden den egentlige træning begynder.

Evner man, gennem kontakt til hunden, at skabe interesse, respekt og måske ligefrem kærlighed, ja så er der ingen grænser for, hvad hunden vil gøre for en og forudsætningerne for et lykkeligt fremtidigt samliv er skabt.

Start med det samme

Allerede fra første dag man får hvalpen hjem er det vigtigt at forsøge at skabe kontakt.

Som hos vi mennesker, er det vigtigt, at man er opmærksom på, at kommunikation til hvalpen foregår først og fremmest gennem øjenkontakt, og dens opmærksomhed samt herefter, at kommunikere på en måde som hvalpen kan forstå.

Hvalpen forstår ikke dansk, men kan gennem vort tonefald hurtigt lære at forstå hvad der er rigtigt og forkert.

Ros med en lys og venlig stemme – skæld ud med en mørk og dyb stemme.

Det er altså ikke vigtigt hvad vi siger – men hvordan vi siger det. Det nytter altså ikke noget at sige "god hund" med en mørk stemmeføring. Selv om du tror du roser hvalpen, vil den tro du skælder ud i stedet.

Man behøver ikke at skrike og råbe, hvalpen har allerede i 8 ugers alderen en fremragende hørelse.

Det er gennem kommunikation, at hvalpen bliver tryk og sikker på sine omgivelser.

Trygheden skabes ved at give den helt faste rammer at leve under, og her er konsekvens kodeordet.

Giv hvalpen en fast dagsrytme, og nogle faste rammer for, hvordan den skal opføre sig.

Hvalpens kropssprog

Vær opmærksom på, at til forskel fra os, så kommunikere hvalpen gennem sit kropssprog, og hver gang du mundtligt har kommunikeret noget til hvalpen, så skulle den gerne svare med sit kropssprog.

Roser du hvalpen, fordi den gør noget rigtigt, er det vigtigt, at du er opmærksom på, at hvalpen gennem sit kropssprog viser den er glad. Det gør den som oftest gennem sin haleføring og ørernes placering. En logrende hale med rejste øre betyder den er glad. Modsat skælder du den ud, skal den, gennem sit kropssprog, vise den får skæld ud. Dette sker som oftest ved, at den kryber hvor ørerne er lagt tilbage.

Kun ved, at hvalpen svarer dig gennem sit kropssprog, kan du være sikker på den har forstået budskabet.

Har din hvalp ingen synlige reaktioner på din kommunikation til den, så er det fordi du ikke har tydeliggjort dit budskab godt nok, og du må anstrenge dig noget mere, indtil hvalpen tydeligt viser, at den har forstået hvad der er rigtigt og forkert.

I det hele taget er kommunikationsformen og forståelsen mellem dig og hvalpen noget af det aller vigtigste i den første tid.

Når hvalpen kigger direkte på dig, taler du altid venligt med en lys stemmeføring.

Hvis du vil have dens opmærksomhed, når

den ikke ser på dig, kan du brumme lidt af den, og dette betyder normalt opmærksomhed fra hvalpens side, - så snart du får opmærksomhed er du igen venlig i stemmeføringen.

Kodeordene er øjenkontakt og forståelse af hundens kropssprog.

Koncentreret samvær

Fra starten skal du også give hvalpen faste spisetider, faste luftetider, faste sovetider, faste opholdssteder og ikke mindst bør du afse ca. mindst 10 minutter til din hvalp, dagligt, hvor du beskæftiger dig koncentreret med den.

Jeg plejer at sige, at det ikke er vigtigt hvor lang tid du er sammen med din hvalp hver dag, men mere hvordan du er sammen med din hvalp.

I disse ca. 10 minutter er det vigtigt, at der ikke er ting som kan distrahere hvalpen i jeres samvær.

Ingen legende børn omkring jer. Ikke noget med, at 2 forskellige personer tager sig af den samtidig. Ikke noget med, i starten, at tage den ud i haven, mens naboen slår græs o.s.v.

Find et sted, hvor der kun er dig og hvalpen, hvor I i ro og mag kan lære hinanden at kende.

I disse 10 minutter dagligt, skal både du og hvalpen være 100% koncentrerede om hinanden.

Opbyg et tillidsforhold, giv din hvalp oplevelser, sådan at du bliver en interessant og spændende person – en hvalpen kan se op til – en flokleder.

Leg med den, tril en bold den kan løbe efter og hente, men overdriv ikke. Lær den sit navn, og frem for alt lær den at komme når

der bliver kaldt.

Efter nogen tid i enerum, så tag hvalpen med udenfor i haven. Begynd så småt at lave et lille søg. Send den til højre og så snart hvalpen har passeret dig, går du mod venstre, og kalder på hvalpen, sådan hvalpen lærer at krydse foran dig.

Lær den at sætte sig på et fløjtesignal, f.eks. før den får mad.

Lær den ikke at gå ud af døre og lignende før du give den besked herpå, men husk en bestemt kommando for hver handling.

Hvis hvalpen alligevel går ud af døren før den har fået besked, må du tage den i nakkeskindet og sætte den tilbage med en mørk stemmeføring, hvorefter du gentager kommandoen.

Konsekvens og dagsrytme

Udover disse 10 minutter er det vigtigt med konsekvens og dagsrytme i hverdagen.

Når hvalpen kender sit navn, kalder man en gang, hvis den ikke kommer, reagerer man øjeblikkeligt ved at hente den, og trækker den ind til sig samtidig med man gentager dens navn.

Et nej er et nej, et ja er et ja. Fortæl hele tiden hvalpen hvad der er rigtigt og forkert.

Hvis du viser konsekvens bliver hvalpen meget hurtigt tryk ved dig, og modsat bliver den utryk, hvis du ikke reagerer ens i alle situationer.

Gode og dårlige vaner

Giv hvalpen gode vaner og undgå de dårlige vaner.

Den største fejl de fleste begår er altid at lukke hvalpen alene ud i haven – vi har jo indhegnet haven, som de fleste siger.

Denne fremgangsmåde er starten på at give en hvalp den uvane, at den kun oplever sjove ting når den er alene. Dette udvikler sig til, at den senere hen, når den kommer udenfor haven, hurtigst muligt søger væk fra føreren, for at opleve noget sjovt, den har jo ikke oplevelsen af andet.

Hvis hvalpen skal lukkes ud i haven, skal det fra starten foregå i dit selskab.

Den gode vane er, at hvalpen kun oplever sjove og spændende ting, når du er i nærheden.

Lær også hvalpen, at dine hænder altid er rolige omkring dens hoved.

Jeg ser mange mennesker som, når de skal rose en hund, nærmest "suler" den ved hjælp af hurtige håndbevægelser på dens kinder eller klapper den på panden med hurtige bevægelser eller måske klapper den hårdt på ribbenene.

Selvom vores tanke var at rose hunden, så

føler den direkte ubehag ved vores handling, og derved giver man den en dårlig vane med, at vore hænder er ubehagelige.

Dette giver sig senere udslag i dårlige afleveringer under apportering.

Når hånden kommer ned mod hunden for at modtage apporten, vil den straks trække hovedet til sig, fordi den er vant til, at vore hænder er noget ubehageligt.

Hvis man vil rose sin hvalp, foregår det ved at stryge den med rolige bevægelser over hovedet. Rolige bevægelser forstås ved, at vi aldrig bevæger vore hænder hurtigere end hvalpen, med sine øjne, kan følge med.

Giv hvalpen vanen af, at dine hænder altid er behagelige og nusser blidt og roligt.

Når du så, under apportering, tager din hånd ned mod hunden for at modtage apporten, vil den med glæde stikke sit hoved i dine hænder, og derved opnår du en perfekt aflevering.

Det samme med, hvis hvalpen tager noget "ulovligt" i munden derhjemme – det kan være sko, børnenes legetøj eller lignende. Skæld aldrig hvalpen ud, der i mod kalder du venligt på den, og får den til at aflevere tingen, hvorefter du fjerner tingen så hvalpen ikke kan få fat i det igen. Skælder du ud i sådanne situationer, vil det meget tit betyde, at hvalpen ikke vil komme ind til dig under apportering, fordi den er vant til, at få skæld ud så snart den har noget i munden.

Når hvalpen har lært nogle grundlæggende ting gør mange mennesker også den fejl, at de tager det som en selvfølge at hunden lystre.

Efterhånden kommunikere vi herefter kun med hunden når den skal have skæld ud eller rettes. Husk derfor også at rose, når hunden gør det rigtige, også selvom dette "rigtige" efterhånden er blevet en vane.

Træningsproblemer skyldes dårlige vaner

Jeg vil vove den påstand, at 90% af de problemer man har med sin hund under den egentlige træning skyldes, at man ubevidst har givet hvalpen en dårlig vane indenfor de første 4-6 måneder af dens liv.

Jeg oplever i hvert fald igen og igen, at træningsproblemerne skyldes forkerte ubevidste handlinger derhjemme.

Eksempelvis ringede der engang en mand til mig, - han havde en 8 måneder Spaniel, som han var tæt på at kassere, fordi den, som han sagde, ikke havde lyst til at apportere. Det skal lige bemærkes, at manden tidligere havde trænet flere hunde, dog af anden race.

Jeg kendte hundes afstamning, og kunne slet

ikke forstå problemet, hvorfor jeg bad ham om at møde op den førstkommende lørdag formiddag.

Da han kom, kastede jeg en bold til hunden, og den piskede straks ud for at hente den, og kom glad tilbage til mig.

Han undrede sig meget, og sagde, at det ville den ikke derhjemme. Normalt, tog han den altid med ud, når han kom fra arbejde, og der ville den ikke apportere.

Jeg fortalte ham, at jeg var overbevidst om, at der skete noget forkert derhjemme, og at hunden, grundlæggende meget gerne ville apportere. Jeg bad ham bl.a. om, at tale med sine børn, omkring deres omgang med hunden, når han ikke var hjemme.

Han ringede til mig et par dage efter, og fortalte, at nu havde han fundet ud af problemet. Hver dag når børnene kom hjem fra skolen, tog de hunden med ud på græsplænen, hvorefter de kastede grene og bolde til den i mindst 1 time.

Der var jo så ikke noget at sige til, at hunden så ikke gad apportere når han kom hjem. Den dag han var hos mig, havde børnene ikke høvlet den igennem 1 time først.

Efter "uvanen" blev ændret i familien, havde manden aldrig mere problemer med hundens apporteringstiltal.

Eksemplet viser, at en fejl i hverdagen er mulig at ændre igen, hvis man bliver opmærksom på problemet, men modsat viser eksemplet også, vigtigheden af, at den samlede familie er enige, og har talt om, hvad man gør, og måske især ikke gør, ved hvalpen.

Men en dårlig vane kan tit være endog meget besværligt at få rette igen, og kræver, som oftest, meget længere tids ændring i hverdagen end det tog at få indarbejdet uvanen.

Må jeg ønske held og lykke med din nye hvalp, - og husk "godt begyndt er halvt fuldendt"